



Onderwerp

Tussentijdse evaluatie subsidieregeling oplossingen voor netcongestie

Kern mededeling:

Bij het vaststellen van de nadere regels in juni 2024 is er door GS vastgesteld dat er vóór eind september 2025 een tussentijdse evaluatie plaatsvindt van de subsidieregeling en dat zij een besluit nemen over het stopzetten dan wel verlengen van de subsidieregeling. Naar aanleiding van deze evaluatie heeft GS besloten de subsidieregeling niet stop te zetten en opdracht gegeven om een nieuwe regeling uit te werken voor 2026 en 2027. Waarvan de subsidieactiviteiten grotendeels gebaseerd zijn op de huidige subsidieregeling, maar met focus op netcongestie bij afname en toevoeging van subsidieactiviteiten voor energiehubs. De evaluatie vindt u in de bijlage. De evaluatie dient tevens als jaarrapportage zoals toegezegd bij de behandeling van het Statenvoorstel van 15 mei 2024.

Verloop subsidie

Aanleiding van de subsidie is de stop op nieuwe aansluitingen voor grootverbruikers, hierdoor kunnen bedrijven niet uitbreiden en verduurzamen. De subsidie draagt bij aan het organisatievermogen van collectieven, meer inzicht in de problematiek, en de realisatie van oplossingen voor netcongestie bij afname en teruglevering. Zoals investeringen in slimme netoplossingen door middel van energiemanagement in combinatie met opslag van duurzame energie voor later gebruik en het afvangen van pieken, hierdoor kunnen bedrijven ondanks netcongestie uitbreiden en verduurzamen.

Sinds de start van de subsidie zijn er 57 aanvragen gedaan (peildatum 1 juli 2024 - 1 juli 2025), waarvan 52 individuele en 5 collectieven (waar in totaal 48 bedrijven bij zijn aangesloten). Hiervan zijn er 46 toegewezen, 6 afgewezen of buitenbehandeling gesteld en 5 aanvragen in behandeling. Er zijn 31 aanvragen toegekend voor de realisatie van oplossingen, 12 haalbaarheidsstudies en 3 voor het opzetten van initiatieven. De projecten waaraan subsidie is verleend hebben een totale investeringswaarde van bijna 5,7 miljoen euro op een subsidie uitkering van 1.113.943 euro. Hiermee is de helft van de beschikbare subsidiegelden uitgegeven.

Bij individuele aanvragen gaat het veelal om grootverbruikers (50-100 kW, 3x80A) die kiezen voor een batterijoplossing (incl. energiemanagementsysteem) met een gemiddeld vermogen van 100 - 200kW. Alle individuele aanvragen bij elkaar opgeteld gaat het in totaal van 5,8 Megawatt vermogen en 12.2 Megawattuur aan regelbare capaciteit dat is geïnstalleerd. Dit komt overeen met het gemiddelde stroom voorziening van zo'n 1.300 huishoudens ofwel 60 grootverbruikersaansluitingen wat in potentie is vrijgespeeld.

Bij collectieve aanvragen gaat het om aanvragen voor onderzoek en investeringsgeld in energiehubs voor het beschikbaar maken van enkele megawatts aan vermogen. Afhankelijk van het aantal deelnemers, de aansluitwaardes en verdeling van opwek en verbruik. Bij een pilot in Zeewolde waar 18 bedrijven samenwerken in Energiecollectief Horsterparc Trekkersveld (ECHT) is er 30% collectieve groei haalbaar met gebruik van het huidige net door samen te werken in een energiehubs. Het gaat om enkele Megawatts aan vermogen.

Registratienummer

3411845

Datum

16 september 2025

Afdeling/Bureau

ETENER

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en

burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

3411845

Een deel van de aanvragen betreft ontwikkel- en onderzoeksgeld, dat zich minder hard laat kwantificeren. Uit gesprekken met ondernemers en bedrijfskringen blijkt dat er behoefte is aan financiële ondersteuning om onderzoek te doen en initiatieven van de grond te krijgen voor achter-de-meter oplossingen en groepscontracten. Ook omdat de uitkomsten soms onzeker zijn en hiervan geleerd kan worden. Het aanjagen van deze ontwikkelingen zijn bedoeld om nieuwe inzichten op te doen en initiatieven te versnellen. Een bedrijf die in productie kan groeien en niet afhankelijk is van de wachtlijst kan per casus een effect van duizenden euro tot tonnen opleveren. Zo kunnen enkele bedrijven in Urk en de Noordoostpolder dankzij onderzoek op een aansluiting van 55kWh blijven, ondanks een benodigde aansluitvermogen van 250 - 400kWh door verduurzaming en uitbreiding. En een ondernemer in elektrische vervoersmiddelen kan door bi-directioneel laden in combinatie met duurzame opwek en opslag uitbreiden en bijna geheel off-grid ondernemen. Deze en diverse andere mooie initiatieven komen dankzij de subsidie tot stand.

Vervolg

Tijdens de PS vergadering van woensdag 18 juni jl. heeft PS de motie 'Versnelling oplossingen netcongestie en decentrale energieopslag' (Perspectiefnota 2026 – 2029) aangenomen, welke pleit voor een breed palet aan maatregelen voor oplossingen bij netcongestie. Deze motie bevat elementen die passen bij de huidige subsidie, wat de mogelijkheid biedt om hiermee gedeeltelijk invulling te kunnen geven aan de motie. Bij een actualisatie van de subsidie wordt u hierover geïnformeerd.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Evaluatie subsidie oplossingen voor netcongestie voor bedrijven en gebouwde omgeving Provincie Flevoland - juli 2024 tm juni 2025	3409277	Ja

Evaluatie subsidie oplossingen voor netcongestie voor bedrijven en gebouwde omgeving

Bij het vaststellen van de subsidieregeling 'Oplossingen voor netcongestie voor bedrijven en gebouwde omgeving' in juni 2024 is er door GS bepaald dat er voor september 2025 een evaluatie plaatsvindt om te bepalen of de subsidie voldoende aansluit bij de doelmatigheid en of er gebruik wordt gemaakt van de subsidie. Daarnaast zijn er ontwikkelingen rondom de aanpak netcongestie, zowel landelijk als regionaal waarbij wordt stilgestaan in deze evaluatie. Aan de hand hiervan kan GS besluiten over het voortzetten of stopzetten van de subsidie. Bijgaande evaluatie gaat over de looptijd van juli 2024 tot en met juni 2025

Samenvatting

Uit de evaluatie is gebleken dat er vraag is vanuit mkb naar de subsidie. In totaal zijn er 57 aanvragen binnengekomen met een totaal aanvraagbedrag van 1,7 miljoen euro en investeringswaarde van bijna 6,5 miljoen euro. Er zijn 46 aanvragen toegekend waaraan 1.113.943 euro subsidiegelden is toegekend, met een aanvraagbedrag van meer dan 1 miljoen en investeringswaarde van 5,7 miljoen (peildatum 1 juli 2025).

Een groot deel van de toegekende gelden was bestemd voor de realisatie van oplossingen voor netcongestie, met name batterijen met een energiemanagementsysteem. Het gaat hierbij veelal om netcongestie bij terug levering. Tegelijk komen er via uitvoeringspartners (EEF, Horizon) steeds meer aanvragen binnen voor netcongestie bij afname en stijgt ook het aantal aanvragen van collectieven voor het opzetten van een energiecoöperatie en uitvoeren van haalbaarheidsstudies ten aanzien van energie hubs. Er zijn verder relatief weinig aanvragen vanuit de gebouwde omgeving.

Alle individuele aanvragen bij elkaar opgeteld gaat het in totaal van 5,8 Megawatt geïnstalleerd vermogen en 12.2 Megawattuur aan regelbare capaciteit. Dit komt overeen met het gemiddelde stroom voorziening van zo'n 1.300 huishoudens ofwel 60 grootverbruikersaansluitingen wat in potentie is vrijgespeeld. Bij collectieve aanvragen voor energie hubs kan het gaan over het beschikbaar komen van enkele megawatts aan vermogen. Afhankelijk van het aantal deelnemers, aansluitwaardes en verdeling van opwek en verbruik. Bij een pilot in Zeewolde waar 18 bedrijven samenwerken in Energiecollectief Hosterparc Trekkersveld (ECHT) is er 30% collectieve groei haalbaar met gebruik van het huidige net door samen te werken in een energiehub. Het gaat om enkele Megawatts aan vermogen. Een deel van de aanvragen betreft ontwikkel- en onderzoeksgeld, dat zich minder hard laat kwantificeren. Het aanjagen van deze ontwikkelingen zijn bedoeld om nieuwe inzichten op te doen en initiatieven te versnellen.

Het advies is om bij een continuering van de subsidie een nieuwe regeling uit te werken. Een regeling die zich enkel richt op netcongestie bij afname, met toevoeging van extra subsidieactiviteiten voor energie hubs. Dit in verband met de effectiviteit van de huidige regeling en aansluiting op het Stimuleringsprogramma energie hubs.

1. Achtergrond van de subsidieregeling

Naar aanleiding van aanhoudende netcongestie heeft GS eind 2023 het initiatief genomen om een subsidieregeling uit te werken waarmee oplossingen worden gestimuleerd. Aanleiding is dat economische ontwikkeling en woningbouw worden geremd door netcongestie door een stop op aansluitingen voor grootverbruik. Zowel levering als de teruglevering van elektriciteit buiten de bestaande aansluitingen wordt niet meer toegestaan. Bedrijven en initiatieven in de gebouwde omgeving moeten wachten op de uitbreiding van het elektriciteitsnet dat zeker gaat duren tot 2032 of zelfs later.

Per 1 juli 2024 is de subsidie oplossingen voor netcongestie voor bedrijven en de gebouwde omgeving van 2,2 miljoen euro op van start gegaan. Met als doel dat er ondanks netcongestie op het elektriciteitsnet, mogelijkheden ontstaan voor bedrijven en organisaties om, aansluitend bij hun behoefte, nieuwe activiteiten te ontwikkelen dan wel bestaande uit te breiden. En in bredere zin in de vorm van meer ruimte op het elektriciteitsnet te creëren.

2. Opzet subsidieregeling

In het kader van klimaat-, energie-, economische en efficiëntie doelstellingen ondersteunt de subsidie activiteiten die gericht zijn op het voorkomen, verminderen of oplossen van netcongestie op het elektriciteitsnet. De subsidie richt zich op individuele bedrijven en instellingen (rechtspersonen, VOF's en maatschappen), en collectieven met een individuele netaansluiting tot en met 2 MVA. Hieronder vallen veelal mkb-bedrijven.

De subsidieregeling kent drie soorten activiteiten:

A. Initiatieven voor oplossingen voor netcongestie tot stand te brengen (bijdrage 75% tot 10.000 euro)

Met een initiatief wordt bedoeld het opzetten van een projectorganisatie of energiecoöperatie via een samenwerkingsverband ten behoeve van het voorkomen, verminderen of oplossen van netcongestie.

B. Bestaande initiatieven op te werken richting realisatie met behulp van haalbaarheidsstudies (bijdrage 50% tot 15.000 euro individueel of 25.000 euro collectief)

Het doel van een haalbaarheidsonderzoek is om vooraf te beoordelen of een project technisch uitvoerbaar en financieel en juridisch haalbaar is. Dit helpt bij het minimaliseren van risico's en maximaliseren van rendement. Ook wordt gekeken naar het energiprofiel, en nettopologie op wijk of industrieterreinniveau.

C. daadwerkelijk te realiseren door een bijdrage aan de realisatiekosten. (bijdrage 30% tot 50.000 euro individueel of 50% tot 100.000 euro collectief)

Bij individuele oplossingen gaat het om oplossingen achter de meter, zoals slimme sturing op energieverbruik en opslag van energie. Bij collectieve oplossingen gaat het om gezamenlijk oplossingen voor meerdere partijen, zoals cable pooling of het opzetten van een energie smart hub.

Voor een batterij kan maximaal €25.000,- subsidie aangevraagd worden, boven op de maximale vergoeding. De capaciteit mag maximaal 1 MVA zijn en de batterij mag niet primair voor balanceringsdiensten gebruikt worden.

2.1 Tussentijdse wijzigingen

Sinds de start van de regeling zijn er drie wijzigingen doorgevoerd. De eerste wijziging bij de start van de subsidie was een juiste verwijzing naar Europese wet- en regelgeving met betrekking tot staatssteun. De tweede wijziging in oktober 2024 was een verbreding van de doelgroep met maatschappen en VOF's. Hierdoor konden met name agrarische bedrijven ook aanvragen doen. De derde wijziging in april 2025 naar aanleiding een landelijke subsidie, genaamd Flex-e. Er is een weigeringsgrond opgenomen voor aanvragers die tevens bij het Rijk subsidie hebben aangevraagd, om stapeling van subsidie te voorkomen. Ook is het subsidieplafond verhoogt van 1,1 miljoen euro naar 1,5 miljoen bestemd voor haalbaarheidsstudies en realisatie van oplossingen, omdat subsidiegelden uit 2024 niet volledig waren benut. Over deze wijzigingen is naar buiten gecommuniceerd, tevens door uitvoerende partijen als EEF en Horizon.

3. Evaluatiekader

Voor de evaluatie is gebruik gemaakt van data-analyse van aanvragen uit het zaakstelsel en ervaringen van de inhoudelijke beleidsmedewerker, adviseur netcongestie en het subsidiebureau.

3.1 Aantal aanvragen en toekenningen

Sinds de start van de subsidie zijn er 57 aanvragen gedaan (peildatum 1 juli 2025), waarvan 52 individuele aanvragers en 5 collectieven (waar in totaal 48 bedrijven bij zijn aangesloten). Hiervan zijn er 46 toegewezen en 6 afgewezen of buitenbehandeling gesteld en 5 aanvragen zijn nog in behandeling.

Er is in totaal voor 5,7 miljoen geïnvesteerd in oplossingen voor netcongestie. Een groot deel van deze investeringsgelden zit in de aanschaf, installatie en inregeling van batterijen met een energiemanagementsysteem (EMS), maar ook in vergaande energie-infra (bi-directioneel laden, monitorings- en aansturingsmechanismen, WKO) ten behoeve van netcongestiemanagement.

Subsidieactiviteit	Aantal aanvragen	Totale investerings-bedrag	Totaal aangevraagd bedrag	Aantal toeken-ningen	Investerings bedragen	Totaal aangevraagd bedrag	Toegekende bedragen
Het tot stand brengen van een initiatief	4	49.000	30.000	3	49.000	30.000	30.000
Haalbaarheidsstudie	14	472.425	279.000	12	466.825	179.000	166.500
Realisatie oplossingen voor netcongestie	39	5.955.909	1.694.253**	31	5.209.576	1.059.155	917.443
Totaal	57*	6.477.334	2.003.253	46	5.725.401	1.268.155	1.113.943

**Er zijn bij de start van de subsidie dubbele aanvragen binnengekomen, deze zijn niet meegenomen in het overzicht. Veel van deze aanvragen zaten bij de eerste lichting die eerst waren afgewezen (VOF's en maatschappen) en na verbreding van de doelgroep in oktober 2024 opnieuw zijn ingediend.*

***Er zijn individuele bedrijven die 50.000 euro aanvragen, alleen een batterij wordt tot max. 25.000 euro per aanvrager vergoed, waardoor het toegekende bedrag lager uitvalt. En er zijn nog aanvragen in behandeling.*

3.2 Aantal aanvragen per gemeente

Gemeente	Aantal aanvragen	Waarvan collectieve aanvraag
Zeewolde	19	Energiecoöperatie Horsterparc en Trekkersveld
Noordoostpolder	16	Stream Energie, Bedrijven collectief Ens
Dronten	9	-
Lelystad	7	Een aantal bedrijven op Noordersluis
Urk	3	-
Almere	3	Energie Hub Almere (intake geweest, moeten nog indienen)
Totaal	57	

3.3 Soort aanvragers

Het soort aanvrager is divers van horeca tot landbouwondernemers. Subsidie aanvragen voor de realisatie van initiatieven en haalbaarheidsstudies betreffen veelal productiebedrijven die inzicht willen in hun verbruik en mogelijkheden om de capaciteit beter in te zetten of uitbreiden, en zodoende onderzoek doen naar de meest passende oplossing voor het specifieke bedrijf om te flexibiliseren. In de loop van 2025 is er een stijging van het aantal aanvragen van collectieven op bedrijventerreinen voor het opzetten van een energiecoöperatie en onderzoek naar een groepscontract voor een smart energie hub. Dit betreft zowel onderzoek naar een open als gesloten distributiesysteem. De open systemen zijn onderdeel van pilots die samen met de netbeheerder worden uitgevoerd naar de impact en haalbaarheid van smart energie hubs voor het energienet. In het kader van het regionale actieplan netcongestie. Voor de realisatie van oplossingen zijn er veel aanvragen binnengekomen van agrarische ondernemingen die duurzame stroom willen opslaan en op een later moment willen inzetten voor hun bedrijfsproces en teruglevering.

Er zijn vooralsnog geen initiatieven uit de gebouwde omgeving die subsidie hebben aangevraagd. Redenen hiervoor zijn onduidelijk. Een oorzaak zou kunnen zijn dat het bedrag dat aangevraagd kan worden niet in verhouding staat tot de uitvoerings- en projectkosten die worden gemaakt. Voor de bestaande bouw geldt vaak nog geen beperking door netcongestie. Er zijn wel enkele individuele aanvragen voor een haalbaarheidsstudie en realisatie van een oplossing voor nieuwbouw binnengekomen, hierbij ging het om de bouw van een restaurant en nieuwbouwlocatie voor een productiebedrijf.

3.4 Type aanvragen

Opzetten van initiatieven

Aangevraagde subsidie voor het opzetten van een initiatief betreft het realiseren van een energiecoöperatie door een collectief van bedrijven op een bedrijventerrein. Het verenigen in een energiecoöperatie is een voorwaarde om onder andere gezamenlijk energie te delen in een energie hub (opwek, opslag, distributie, gebruik).

Haalbaarheidsstudies

Het gaat hierbij om subsidieaanvragen voor technische en financiële haalbaarheidstudies voor een aantal kleine en grote bedrijven in Urk, Zeewolde en de Noordoostpolder die willen verduurzamen en uitbreiden. Sinds begin dit jaar komen er ook meer haalbaarheidsstudies voor collectieven binnen voor het opzetten van een smart energie hub, zoals Stream Energie en Energie Collectief Horsterparc en Trekkersveld. Hierbij wordt naast de technische en economische kant, gekeken naar monitoring en inzicht in de verschillende energieprofielen, het technisch ontwerp, de juridische afspraken (onderling en met de netbeheerder) en business case. Omdat het vormgeven van een energie hub een complex proces is, moeten er soms meerdere onderzoeken gedaan worden of zelfs opnieuw.

Realisatie van oplossingen

In alle gevallen is er subsidie aangevraagd voor de aanschaf, installatie en inregeling van een batterijsysteem met energiemanagementsysteem. In een aantal gevallen is ook subsidie aangevraagd voor slimme netoplossingen vaak ook in combinatie met batterijen. In 55% van de gevallen gaat het om netcongestie bij teruglevering. Omdat men meer stroom opwekt voor teruglevering dan mogelijk is. In 45% van gevallen gaat het om netcongestie bij afname, omdat men meer stroom afneemt dan gecontracteerd (vaak afhankelijk van het tijdstip en seizoen), of omdat men niet meer afname capaciteit krijgt van de netbeheerder voor uitbreiding of verduurzaming. Het gaat hierbij vaak om investeringen van meer dan 1 á 2 ton. De maximale vergoeding van een batterij is 25.000 euro inclusief installatie, inregeling en operatie. Een batterij moet onderdeel zijn van de totaaloplossing, dit betekent dat het gecombineerd moet worden met een energiemanagementsysteem dat pieken afvangt of zorgt voor energiegebruik op andere momenten, zodat het net minder belast wordt. Opgewekte elektriciteit opslaan wordt als een van de oplossingen aangereikt door RVO om meer ruimte op het net te creëren en netcongestie te voorkomen.

4. Effectiviteit van de regeling

Er is een redelijk aantal aanvragen binnengekomen, dit staat echter nog niet in verhouding met het aantal bedrijven dat op de wachtlijst staat en kampt met netcongestieproblematiek. Verwachting is dan ook dat er aanvragen zullen blijven binnenkomen naar mate de bekendheid van de regeling toeneemt en door de voortdurende netcongestie problematiek. Er is de laatste maanden een toename van het aantal collectieve aanvragen die zonder de subsidie een minder goede start maken. Dit komt omdat er steeds meer bedrijven zich collectief organiseren en er juridisch steeds meer mogelijk is, zoals via speciale groepscontracten.

De subsidieregeling levert een bijdrage aan efficiënter energiegebruik, het ondersteunen van duurzame energieopslag en het stimuleren van lokale energie-uitwisseling. Deze maatregelen dragen bij aan het verminderen van netcongestie en ondersteunen de energietransitie in de regio. Er moet hierbij een onderscheid gemaakt worden tussen netcongestie bij teruglevering en netcongestie bij afname. Bij teruglevering ligt de focus op batterijen en energiemanagementsystemen om duurzame energie op te slaan en op gunstige momenten terug te leveren. Hoewel dit bijdraagt aan netcongestiemanagement, kunnen zonnepanelen kortijdig afgeschakeld worden en is de batterijoplossing vaak een extra verdienmodel. Energieopslag bij teruglevering kan op termijn de congestie in een gebied helpen balanceren waarbij de batterij op gunstige momenten kan worden ingezet (capaciteit sturend). Bij afnameproblemen richten bedrijven zich op eigen opwek in combinatie met opslag om uitbreiding mogelijk te maken, aangezien meer netcapaciteit niet beschikbaar is. Dit vergt strategische investeringen in analyse en realisatie die noodzakelijk zijn voor het voortbestaan en groei van een bedrijf, zonder directe terugverdientijd. Deze investering zelfvoorziening en flexibiliteit dragen structureel bij aan netcongestie doordat er geen (of niet direct) een grotere aansluiting nodig is.

4.1 Energetisch effect

Bij individuele aanvragen gaat het veelal om grootverbruikers (50-100 kW, 3x80A) die kiezen voor een batterijoplossing (incl. EMS) met een gemiddeld vermogen van 100kW. Alle individuele aanvragen bij elkaar opgeteld gaat het in totaal van 5,8 Megawatt vermogen en 12.2 Megawattuur aan regelbare capaciteit dat is geïnstalleerd. Dit komt overeen met het gemiddelde stroom voorziening van zo'n 1.300 huishoudens ofwel 60 grootverbruikersaansluitingen wat in potentie is vrijgespeeld.

Bij collectieve aanvragen voor energie hubs kan het gaan over het beschikbaar komen van enkele megawatts aan vermogen. Afhankelijk van het aantal deelnemers, aansluitwaardes en verdeling van opwek en verbruik. Bij een pilot in Zeewolde waar 18 bedrijven samenwerken in Energiecollectief Hosterparc Trekkersveld (ECHT) is er 30% collectieve groei haalbaar met gebruik van het huidige net door samen te werken in een energiehub. Het gaat om enkele Megawatts aan vermogen.

Een deel van de aanvragen betreft ontwikkel- en onderzoeksgeld, dat zich minder hard laat kwantificeren. Het aanjagen van deze ontwikkelingen zijn bedoeld om nieuwe inzichten op te doen en initiatieven te versnellen. Uit gesprekken met ondernemers en bedrijfskringen blijkt dat er behoefte is aan financiële ondersteuning om onderzoek te doen en initiatieven van de grond te krijgen voor achter-de-meter oplossingen en groepscontracten. Ook omdat de uitkomsten soms onzeker zijn en hiervan geleerd kan

worden. Een bedrijf die in productie kan groeien en niet afhankelijk is van de wachtlijst kan per casus een effect van duizenden euro tot tonnen opleveren. Zo kunnen enkele bedrijven in Urk en de Noordoostpolder dankzij onderzoek op een aansluiting van 55kWh blijven, ondanks een benodigde aansluitvermogen van 250 - 400kWh door verduurzaming en uitbreiding. En een ondernemer in elektrische vervoersmiddelen kan door bi-directioneel laden in combinatie met duurzame opwek en opslag uitbreiden en bijna geheel off-grid ondernemen. Deze en diverse andere unieke initiatieven komen dankzij de subsidie tot stand.

5. Uitvoering en proces

De doorlooptijd van aanvragen is gemiddeld 2-3 maanden in verband met het zorgvuldig doorlopen van het aanvraagproces. Het ontbreken van gegevens, zoals meetgegevens of onderbouwing van de oplossing, leidt in de praktijk tot een langere doorlooptijd. Redenen voor afwijzing zijn tot nu toe onder andere het niet behoren tot de doelgroep, een te laag aanvraagbedrag of al begonnen zijn met de activiteit waarvoor subsidie wordt aangevraagd. Redenen voor toewijzing zijn een sterke onderbouwing van de gekozen oplossing. Hierbij wordt specifiek gekeken naar het bestaande energieprofiel en technische en financiële haalbaarheid van de gekozen oplossing.

Extern is er door adviseurs teruggeven dat er veel informatie van aanvragers wordt verwacht. Aanvragers hebben zonder adviesbureau soms moeite heeft met het aanleveren van technische informatie (contractueel vermogen, meetdata en toelichting op energetische inpassing). Verder valt het op dat er bij netcongestie voor teruglevering een standaard marktoplossing wordt gekozen, waar een quick scan achter zit zonder uitgebreid onderzoek.

Intern kost de verwerking van de hoeveelheid documentatie en interpretatie van sommige technische vraagstukken veel tijd. Daarbij komt dat er gewerkt wordt met een nieuw zaaksysteem. Dit maakt dat processen nog niet altijd even vlot verlopen. Daartegenover staat dat de meeste aanvragen binnen de wettelijke looptijd van 12 weken zijn behandeld.

6. Gelden

Het totaalbudget voor de subsidie is 2,2 miljoen euro, exclusief 2 ton voor procesgeld. Momenteel is er zo'n 1,1 miljoen euro van de subsidiegelden toegekend aan aanvragers, dit is de helft van de beschikbare subsidiegelden. Er wordt verwacht dat het subsidieplafond voor de realisatie van oplossingen begin Q3 2025 bereikt wordt.

Mochten de andere subsidieplafonds ook bereikt worden is er nog 523.000 euro in de reserve voor de subsidie in 2026 en 2027. Daarnaast zijn er voor 2026 en 2027 Rijksgelden beschikbaar vanuit het Stimuleringsprogramma energie hubs. Het gaat om € 200.000 per jaar voor de verkenning en ontwerpfase naar energiehub, hiervoor zullen aparte subsidieactiviteiten moeten worden ingericht.

Om de regeling in 2026 en 2027 te blijven uitvoeren is aanvullend € 1,5-2 miljoen nodig, exclusief € 150.000-200.000 voor uitvoeringskosten. Hierbij wordt gekeken naar gelden uit de Perspectiefnota 2026 - 2028 en de motie 'Versnelling oplossingen netcongestie en de-centrale energieopslag'.

7. Communicatie

De subsidie is bij start breed gecommuniceerd en in verscheidene interne en externe media benoemd (omroep flevoland, horizon.nl, eef-flevoland.nl, flevoland.nl, fea.nl etc.). Ook zijn tussentijdse wijzigingen naar buiten gecommuniceerd. Gemeenten en uitvoeringpartners als Energie Expertisecentrum Flevoland (EEF) en Horizon zijn nauw betrokken bij het verloop en de doorverwijzing. Ook is er tijdens werkbezoeken vaak op de subsidie gewezen, van woningcorporaties tot maatschappelijke instellingen.

Bij aanvang van een subsidieaanvraag wordt een aanvrager gevraagd om een toekenning te delen met de omgeving. Vaak is er de toezegging om het logo en de naam van de provincie te vermelden bij de batterij. We zien momenteel ook verzoeken voor mediamomenten van aanvragers bij toekenningen.

8. Lessen en bijstuuringsmogelijkheden

De subsidie zodanig opgezet dat het handelingsperspectief biedt aan ondernemers en maatschappelijke partijen om ondanks netcongestie te kunnen uitbreiden en verduurzamen. Zoals eerder beschreven zijn er veel aanvragen voor de realisatie van oplossingen voor netcongestie bij teruglevering, wat met name de

business case voor bestaande zonnepanelenhouders en terugverdiendtijd van een batterij stimuleert en in minder mate de primaire bedrijfsvoering raakt. Door de subsidie aan te passen met de focus op netcongestie bij afname wordt de focus gelegd op het oplossen van netcongestie voor bedrijven die willen uitbreiden, verduurzamen en willen investeren in duurzame opwek voor eigen gebruik. Verder kan er meer ingezet worden op gerichte communicatie richting partijen op de wachtlijst en projecten in de bebouwde omgeving. Hoewel er via partners en programma's steeds meer gerichtere aanvragen binnenkomen ten aanzien van oplossingen bij afnamecongestie, zowel individueel als collectief.

8.1 Landelijke subsidie en regionale programma's

Twee landelijke initiatieven zijn momenteel van belang voor de subsidieregeling:

1. Flex-e subsidie (sinds april 2025)

Richt zich op grootverbruikers vanaf 100 kW met een aansluiting op het middenspanningsnet voor flexibilisering van elektriciteitsgebruik. Via flexscans, technische ontwerpschetsen en uitvoering van maatregelen. De subsidie is bedoeld voor individuele bedrijven. Er is 55 miljoen beschikbaar voor 2025 en 2026, waarbij de eerste jaren de nadruk ligt op inzicht en minder op de uitvoering.

Op basis van de Flex-e zou de doelgroep van de huidige subsidieregeling kunnen worden aangepast naar bedrijven tot 100 kW, zonder eisen te stellen aan de aansluiting voor collectieven. De vraag is alleen hoe groot deze doelgroep in Flevoland is en of dit gezien de huidige aanvragen echt nodig is, aangezien 75% al onder deze doelgroep valt. Ook is er bij aanvang van de Flex-e een weigeringsgrond opgenomen in de provinciale regeling als men voor dezelfde activiteit al subsidie heeft gekregen van het Rijk. Deze weigeringsgrond is ook opgenomen in de Rijksregeling ten aanzien van decentrale overheden. De provincie onderzoekt of de netbeheerder meer inzicht kan geven in het soort aansluitingen onder Flevolandse bedrijven en instellingen, om meer te weten te komen over de reikwijdte van de subsidies.

2. Stimuleringsprogramma Energie Hubs (SEH)

De provincie heeft Rijksgelden ontvangen waarmee een programma wordt ontwikkeld dat procesondersteuning biedt aan groepen bedrijven voor het opzetten van energie hubs. De SEH-middelen worden in eerste instantie ingezet om procesregisseurs in te huren. Een deel van het geld kan benut worden bij een nieuwe versie van de regeling door subsidieactiviteiten toe te voegen, in dit geval voor de ontwerpschets van energiehubs. Er is verder geen landelijke subsidie ter ondersteuning van energie hubs.

8.2 Aandachtspunten uitvoering

Een discussie rondom de effectiviteit van de subsidieregeling gaat onder andere over bewijs van netproblemen, zoals inschrijving op de wachtlijst of contractoverschrijding. Deze eisen zijn bewust beperkt gehouden om toegang tot subsidie niet te bemoeilijken. Inzicht in de aansluiting en energieprofiel wordt uitgevraagd in een begeleidend formulier. Bij een nieuwe regeling zal het netcontract een grotere rol spelen.

Wat betreft communicatie kan er ingezet worden op gerichte communicatie naar bedrijven op de wachtlijst. Afhankelijk van hoeveel ondernemers en bouwprojecten er op de wachtlijst staan en wat voor soort aansluiting zij hebben.

Momenteel worden er veel batterijoplossingen met EMS aangevraagd. Het is aan te raden om batterijen niet uit te sluiten van subsidie als deze wordt aangepast naar netcongestie bij afname, aangezien ze essentieel zijn voor flexibiliteit. Een batterijoplossing wordt nu apart gesubsidieerd tot maximaal 25.000 euro. Dit bedrag kan percentueel begrensd worden tot 30% met een maximum van 25.000 a 20.000 euro. Voor collectieven zou dit maximum bedrag dan 50.000 a 60.000 euro kunnen worden.

Conclusie

De provincie wil oplossingen voor netcongestie om economische activiteiten en woningbouw in Flevoland mogelijk maken. De subsidie wordt gevonden door met name mkb. De subsidie biedt handelingsperspectief en zet in op subsidiering van onderzoeks- en realisatiekosten van oplossingen bij netcongestie. Dit speelt met name bij grootverbruikers die aan de maximumvermogen van hun netaansluiting zitten en niet meer stroom kunnen afnemen, terwijl zij willen uitbreiden of verduurzamen. Echter is het afgelopen jaar gebleken dat voor de realisatie van oplossingen het voor ongeveer vijfenvijftig

procent gaat om aanvragen met problemen bij terug levering en vijfenveertig procent bij afnamecongestie. Er wordt daarom geadviseerd om bij het doorzetten van de subsidie, de regeling aan te passen voor netcongestie bij afname, met toevoeging van subsidieactiviteiten voor energiehub. Dit in verband met de effectiviteit van de huidige regeling en aansluiting op de Stimuleringsregeling energie hub, ingegeven door het Rijk en netbeheerders.